

Głos Pomorza

dawniej „Głos Wąbrzeski”

PISMO SPOŁECZNE, GOSPODARCZE, OSWIATOWE I POLITYCZNE DLA WSZYSTKICH STANÓW

Nr 146

Wąbrzeźno, sobota dnia 18 grudnia 1937

Rok 19

Rozbudowa polskiej floty wojennej

WARSZAWA. Inspektor armii general Sosnkowski wystąpił wczoraj na konferencji władz Ligi Morskiej i Kolonialnej, na czele której stanął po tragicznej śmierci śp. gen. Dreszera z wielkim programem rozbudowy polskiej floty wojennej.

General Sosnkowski wskazał, iż zawarty ostatnio z angielską stocznia Samuel White ete Co., kontrakt o budowę wielkiej stoczni gdyńskiej, przyniesie powiększenie personelu robotniczego nowej stoczni w Gdyni do 1000 osób.

Życzliwa pomoc Anglii w rozbudowie floty polskiej i urządzenia stoczni w Gdyni dowodzi, iż Anglia życzy sobie aby na Bałtyku powstała silna flota Polska i aby Polska stała się naprawdę państwem morskim.

W związku z nowym programem rozbudowy polskiej floty wojennej i handlowej ma być uchwalona przez Sejm i Senat specjalna ustawa zawierająca program rozbudowy siły polskiej na morzu.

Zebranie Ligi Morskiej i Kolonialnej powzięło po referacie generala broni Sosnkowskiego odpowiednią uchwałę w tym sensie.

Program rozbudowy floty wojennej u-

jęty jest w ten sposób, ażeby wzrastająca liczba polskich okrętów handlowych miała na wszystkich światowych liniach komunikacyjnych opiekę wojennej floty polskiej.

Mikado nie przeprosi osobiście Prezydenta St. Zjednoczonych Roosevelta?

PARYŻ. Sprawa wydarzeń na rzece Jang-Tse, zbombardowania przez Japończyków okrętów angielskich i amerykańskich jest przedmiotem dyskusji całej prasy. Dzienniki zwracają uwagę, iż w Anglii i w Stanach Zjednoczonych wzrasta z godziny na godzinę oburzenie z powodu postępowania Japończyków. Ustala się opinia, że zbombardowanie statków nie było przypadkowe. Dzienniki podkreślają

fakt, iż Japończycy dali dowody już uprzednie, że prowokowali zajścia z przedstawicielami kolonii cudzoziemskich w Szanghaju. Zdaniem wielu osób ze sfer politycznych postępowanie Japończyków miało być pretekstem do zrealizowania ich planów usunięcia Europejczyków z Chin.

W związku z żądaniem Prezydenta Roosevelta, aby przeproszenie za wyniki incydent wyraził osobiście sam cesarz Hiro-

htia, donoszą z Tokio, że Mikado odbył konferencję z wybitnymi osobistościami ze sfer rządowych i wojskowych. W konferencji brał udział szef admiralacji japońskiej admirał Jonaj.

Według wiadomości ze sfer dobrze poinformowanych spodziewać się należy, że Mikado nie odpowie na notę prezydenta Roosevelta, pragnąc w ten sposób uniknąć bezpośredniego udziału w polityce międzynarodowej, co z punktu widzenia obyczajów japońskich jest niedopuszczalne.

LONDYN. W Londynie krążą nawet pogłoski, że o ile ze strony Japonii nie będzie udzielona całkowita satysfakcja, zwłaszcza co do zapewnień na przyszłość, możliwe jest podjęcie przez W. Brytanię i Stany Zjednoczone przy czynnym poparciu Francji wspólnej demonstracji na wodach japońskich.

W amerykańskich kołach politycznych twierdzi się z całą stanowczością, że w razie nie otrzymania zadośćuczynienia, rząd Stanów Zjednoczonych chwyci się środków które przyczynia poważny uszczerbek handlowi, finansom i w ogóle prestiżowi japońskiemu.

Konflikt, wywołany zatopieniem amerykańskiej kanonierki „Panay” przez samoloty japońskie i zbombardowaniem okrętów angielskich, przyjął niespodziewany obrót.

Prezydent Roosevelt stanął na stanowisku, że może się zadowolić jedynie przeproszeniem, wyrażonym osobiście przez samego cesarza Hirohita oraz zapewnieniami rządu japońskiego, że wydane surowe zarządzenia uniemożliwią na przyszłość powtórzenie się podobnych wypadków.

WIDZIALNOŚĆ BYŁA dobra

SZANGHAJ. Amerykanin James Mar-kanonierki amerykańskiej „Panay” w chwili, gdy zaczęły ją bombardować samoloty japońskie, twierdzi, iż wykluczone jest, by samoloty japońskie, które unosiły się na nieznacznej wysokości mogły nie rozpoznać znaków rozpoznawczych jakim były oznaczone okręty cudzoziemskie. Widzialność była doskonała, nie było żadnej mgły.

ANGIELSKI SAMOLOT BOMBOWY ROZBIŁ SIĘ

LONDYN. Wczoraj rano rozbił się w Weymouth brytyjski samolot bombardujący. Załoga poniosła śmierć na miejscu.

Jest to 89-ta katastrofa brytyjskiego samolotu wojkowego w ciągu roku. W katastrofach tych zginęło ogółem 145 ludzi.

Gdańsk staje się nam coraz więcej obcy „Tu mówi się po polsku”

Jeszcze przed trzema laty w sklepach gdańskich można było rozmówić się mniej lub więcej dobrze po polsku.

Obecnie nigdzie — nawet w sklepach czy zakładach położonych tuż przy dworcu — jest rzeczą niemożliwą porozumieć się w języku polskim. Na wszelkie pytania nieodmiennie daje się słyszeć stereotypowe „ich vrstehe nicht”.

W ciągu kilkunastu lat czerpiąc wielkie zyski z setek tysięcy podróźnych, kupcy i rzemieślnicy gdańscy nie nauczyli się języka polskiego. Mało tego, ci którzy znali go już dość dobrze, nagle przestali rozumieć.

Podróżnym i wycieczkowiczom polskim

nie pozostaje nic innego, jak kupować jeść, strzyc się tylko w tych zakładach gdańskich gdzie zostanie wywieszona tabliczka z napisem: „Tu mówi się po polsku”.

Hitleryzacja kolejarzy

Na polskich kolejach państwowych obowiązującym ukłonem pracowników jest przyłożenie dwu palców do czapki.

Na terenie Gdańska natomiast, wbrew obowiązującym przepisom, coraz częściej daje się zauważyć wśród pracowników kolejowych ukłon hitlerowski przez podniesienie ręki.

Wszystkie zainteresowane firmy gdańskie wzywa się do jaknajszybszego wywieszenia takiej tabliczki.

Straszna katastrofa kolejowa pod Warszawą 1 zabity, 9 rannych — Dyżurny ruchu uciekł po katastrofie

WARSZAWA. Wczoraj o godzinie 3,10 nad ranem koło stacji Łaskarzew zdarzyła się straszna katastrofa kolejowa, w wyniku której jedna osoba została zabita i 9 rannych. Z pośród rannych cztery osoby waleczą ze śmiercią.

Przebieg katastrofy przedstawia się następująco:

Maszynista pociągu pospieszno-towarowego,

zdążającego z Lublina do Warszawy, wskutek gęstej mgły nie zauważył sygnałów wjazdowych, które wskazywały „stój”. Pociąg w pełnym pędzie przejechał stację Łaskarzew. Maszynista nie zauważył również sygnałów wyjazdowych, też wskazujących „stój”.

500 metrów za stacją Łaskarzew w kierunku Warszawy na pociąg towarowy wpadł pociąg osobowy, zdążający do Lwowa. Skutki zderzenia okazały się straszne. Hamulcowy pociągu towarowego, Jan Kłodziej, poniósł śmierć na miejscu. Prócz niego 9 osób ze służby kolejowej odniosło rany, w tym 4 osoby ciężkie.

Gdy dyżurny ruchu na stacji Łaskarzew dowiedział się o katastrofie, uciekł ze stacji i ukrył się w nieznanym miejscu. Zalarmowano kolejowe władze sanitarne w Warszawie.

Na miejsce katastrofy wysłano pociąg sanitarny.

Za 25.000 zł opała dla bezrobotnych

Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu ofiarowała na Pomoc Zimową dla bezrobotnych Pomorza drewna palowego, wartości 25.000 zł.

Drewno rozdzielone zostanie przez 600 rodzin, podlegające dyrekcji.

Ostry zatarg w Sejmie w sprawie medali

Sejm na wczorajszym plenarnym posiedzeniu obradował nad projektem rządowym ustawy o „medalu za długoletnią służbę”. Ze względu na brak miejsca nie możemy podać ciekawej i ożywionej dyskusji na temat polityki orderowej rządu.

Przeciwko poglądom premiera Składkowskiego w tej dziedzinie wystąpił z ostrą krytyką poseł Szymański, przy czym między mówcą a premierem Składkowskim doszło do ostrej scysji, którą zlikwidował marszałek Car.

Import zajęcy czechosłowackich

PRAGA. Czechosłowacki dziennik w Pradze „Venkov” z dnia 11 bm. donosi, że jest już dozwolony eksport zajęcy z Czechosłowacji do Polski, pod warunkiem do-

rzeczenia do przesyłek zaświadczeń urzędowych lekarzy weterynarii z miejscowości z której następuje wysyłka.

Służba wojskowa dla mężczyzn i kobiet

WARSZAWA. Do łaski marszałkowskiej wpłynął projekt nowej ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej. Wprowadza jednak kilka rzeczy nowych, a między innymi od 19 - 45 lat, przy zgłoszeniach ochotniczych. Przewidziany jest jednak przymus odbycia tej służby również w stosunku do kobiet, które skończyły gimnazja i licea.

Do pomocniczej służby wojskowej w czasie wojny, mobilizacji lub zagrożenia państwa będą obowiązani wszyscy mężczyźni od 17 - 60 lat.

Nowymi również są przepisy o uzupełniającej służbie wojskowej dla mężczyzn od 17 - 60 roku życia. Służba ta polegać będzie na odbywaniu krótko trwałych ćwiczeń, bądź przygotowawczych dla tych, którzy w wojsku nie służyli, bądź uzupełniających dla byłych wojskowych.

Cwiczenia odbywać się będą w południa sobotnie i niedzielne. Dla poborowych z cenzusem nowa ustawa przewiduje na-

tychmiastowe wcielenie po ukończeniu szkoły średniej; oznacza to posunięcie wieku pobor. dla tej kategorii poborowych z 21 lat do 18 - lub 19 lat.

Dwukrotnie skazany na śmierć

POZNAŃ. Wczoraj przed Sądem Okręgowym w Poznaniu odbył się proces przeciwko Florianowi Figlarzowi, mordercy swej matki Ewy oraz gospodyni Augusty Oertel. Morderstwa tego dokonał Figlarz w nocy z dnia 14 na 15 czerwca br. w Poznaniu, nocując w mieszkaniu J. Czernikau przy ul. Mickiewicza, u którego jego matka była zatrudniona w charakterze służącej. Zbrodniarz zamordował swoje ofiary toporem, po czym zbiegł, zrabowawszy na

Podczas wojny wszyscy mężczyźni, którzy w dniu 1 stycznia danego roku ukończą 18 rok życia, będą powołani pod broń.

Nowymi są przepisy o służbie pracy dla cenzusowców, mającej trwać od 5 do 8 tygodni. Służba w „w Obronie Narodowej” będzie raczej doraźna i nie obliczona na dłuższy czas.

szkodę Czernikaua 33.000 zł., oraz złote monety i banknoty zagraniczne. Sąd wydał wyrok, mocą którego skazał Figlarza za podwójne morderstwo dwukrotnie na karę śmierci i pozbawienia praw obywatelskich na zawsze.

Wysuszone mydło „Tukan” nie niszczy nawet najdelikatniejszych tkanek bielizny.

Podniosła uroczystość śpiewacza z udziałem komp. Nowowiejskiego

TORUŃ. W dniu onegdajszym Toruń był świadkiem podniosłej uroczystości śpiewaczej. Do miasta naszego zawitał wielki kompozytor Feliks Nowowiejski, aby dyrygować koncertem połączonych chórów który urządzono z okazji 60-lecia jego urodzin.

Widownia teatru Ziemi Pomorskiej wypełniła się aż do ostatniego miejsca. Po pierwszej części koncertu wygłosił prelek-

cję p. K. Makowski, omawiając zasługi Nowowiejskiego dla muzyki i pieśni polskiej. Z kolei przemówił kompozytor, a dalsze przemówienia wygłosił prezes Pom. Zw. Śpiew. p. inż. Hoffmann, a imieniem śpiewaków toruńskich p. Ludwik Makowski.

Po koncercie zgromadzona publiczność zgotowała jubilatowi żywiołową i serdeczną owację.

Pamiętaj o gwiazdce

i
o Książeczce Premiowej PKO V-ej serii

Zbiórka na Pomoc Zimową

W sobotę dnia 18 b. m. i w niedzielę 19 b. m. Ogólno polski Obywatelski Komitet Zimowej Pomocy Bezrobotnym przeprowadza na terenie całego Państwa publiczną zbiórkę pieniężną pod hasłem Gwiazdka dla dzieci bezrobotnych.

Formy tej zbiórki będą następujące:

- 1) zbiórki w biurach instytucji i przedsiębiorstw w dniu 18 b. m. o godz. 8 rano,
- 2) zbiórka puszkowa uliczna z wydawaniem ofiarodawcom odpowiedniego znacznika,
- 3) zbiórka puszkowa w lokalach zam-

kniętych, jak teatry, kawiarnie, restauracje oraz w mieszkaniach prywatnych i sklepach, również z wydawaniem ofiarodawcom odpowiedniego znacznika.

Celem zbiórki jest zgromadzenie w ciągu dni 18 i 19 b. m. możliwie jak największych funduszy, specjalnie przeznaczonych na datki świąteczne dla dzieci bezrobotnych dla nadania zbiórce jak najbardziej uroczystego i poważnego charakteru zarówno w stolicy, jak i na prowincji, w akcji zbiórki wezmą udział przedstawiciele władz państwowych.

Zatrucie całej rodziny

STAROGARD. Rodzina W. Ossowski przy ulicy Lubichowskiej 14a uległa zatruciu po spożyciu kolacji. P. Ossowski, który pracuje w firmie „Daimon” wrócił wyjątkowo późno do domu. Fakt ten uratował rodzinę od niechybnej śmierci, skoro bowiem usiadł do stołu, by spożyć kolację, u dzieci zaczęły występować

wyraźne objawy zatrucia. Najpierw straciły przytomność wszystkie dzieci a następnie ich matka. Lekarz dr Połom dokonał natychmiastowych zabiegów lekarskich dzięki którym została cała rodzina, składająca się z 6 osób uratowana od śmierci. W sprawie tej prowadzone jest śledztwo.

Pociąg najechał głuchoniemego pod Sierakowicami

Na linii kolejowej Kartuzy — Kętrzyn wydarzył się 15 b. m. około godz. 6.45 rano nieszczęśliwy wypadek najechania przez pociąg głuchoniemego Franciszka Myszkę, lat 35, z Kamienicy Królewskiej.

Wymieniony szedł torem w kierunku Sierakowic, gdy nagle z zakrętu wyłonił się pociąg osobowy, zdążający do Kartuz. Przetyknięty słuch i mgła sprawiły, iż M. nie spotrzegli pociągu, a parowóz uderzył go bokiem w głowę. Myszkę wkrótce po tym wypadku zmarł.

Kierownik parowozu Gierych nie po-

nosi winy, ponieważ na zakręcie dał znak ostrzegawczy. Myszkę, idąc torem nie spodziewał się, iż w tym czasie pojedzie pociąg. Nowa zmiana rozkładu jazdy wprowadziła go w fatalny błąd.

WŚCIEKŁE KOTY POKAŚAŁY 10 OSÓB

ATENY. W mieście Missolungi kilka wściekłych kotów pokasało 10 osób. Ludność ogarnęła panika. Policji udało się zastrzelić parę wściekłych kotów.

MIAŁ 7 ŻON I KILKADZIESIĄT NARZECZONYCH

WARSZAWA. Aresztowano oszusta matrymonialnego Chaima Goldberga. Występując pod różnymi nazwiskami, Goldberg poślubił osiem kobiet, a z kilkadziesiątami kobietami się zaręczył.

We wszystkich wypadkach Goldberg wyludzał posag i uciekał. Wyludził on w ten sposób około 100.000 zł.

Napad zgłodniałych wilków w pow. augustowskim

BIAŁYSTOK. Z Augustowa donoszą, że na osobę gospodarza Kujbackiego, położoną na wyspie Jeziora Sejwy napadło stado wilków. Zgłodniałe zwierzęta przeplęły w nocy jezioro, wdarły się na wyspę i zaduszyły kilkanaście owiec.

W powiecie augustowskim w poprzednich latach nieraz już większe stada wilków czyniły spustoszenia w gospodarstwach. Obecnie organizowane są masowe obławy, celem wytopienia wilków.

Tajemnicze zwłoki przykute do drzewa

DIJON. W położonym w pobliżu Dijon lesie znalazł w tych dniach pewien myśliwy w stanie rozkładu zwłoki mężczyzny, przytwierdzone łańcuchem do drzewa. Komisja ustaliła, że śmierć nastąpiła przed pięciu miesiącami. Przy zwłokach

znaleziono pęk kluczy, kilka sztuk monet francuskich, niemieckich i szwedzkich oraz bilet wizytowy z nazwiskiem Grevin-Kerstin Hamilton. Władze wdrożyły dochodzenia.

NOWE PLAGI POMORZA

TORUŃ. W powiecie kościerskim oraz okolicznych miejscowościach pojawiła się w sadach korówka welnista, niszcząca dużo jabłoni. W powiecie starogardzkim i sąsiednich pojawiły się w bardzo dużej ilości myszy polne, które robią szkody w spięrzach i stodolach.

TORUŃ. W numerze 26 Pomorskiego Dziennika Wojewódzkiego ukazało się rozporządzenie Wojewody Pomorskiego z dnia 9 grudnia br. w sprawie utworzenia okręgu zagrożonego przyszcycą. Do okręgu tego zaliczono pow.: Sepo-

leński, chojnicki, kartuski, morski, działdowski, lubawski, grudziądzki, świecki i tezewski.

STATEK AMERYKAŃSKI Z 600 PASAŻERAMI OSIADŁ NA MIELIŻNIE

NOWY JORK. Amerykański statek „Prezydent Hoover”, na którego pokładzie znajduje się 400 członków załogi i 600 pasażerów, osiadł na mieliźnie na południowy wschód od Formozy, w okolicy wyspy Hoishoto. Pasażerom udało się wysiąść na ląd. „Prezydentowi Hooverowi” pospieszyły z pomocą 4 statki amerykańskie i jeden niemiecki.

Niedziela

Rok 18

Wąbrzeźno, niedziela dnia 19 grudnia 1937 r.

Nr. 50

Druga Niedziela Adwentowa

LEKCJA

św. Pawła do Filipensów rozdz. 4, wiersz 4-7.

Bracia! Weselcie się zawsze w Panu; powtórze mówię, weselcie się! Skromność wasza niech będzie wiadoma wszystkim ludziom. Pan blisko jest. Nie troszczcie się o nic: ale w wszelkiej modlitwie i prośbie z dziękowaniem niech żądania wasze będą u Boga oznajmione. A pokój Boży, który przewyższa wszelki zmysł, niechaj strzeże serc waszych i myśli waszych w Chrystusie Jezusie.

EWANGELJA

św. Jana rozdz. I, wiersz 19-28.

Posłali żydowie z Jeruzalem kapłani i lewity do Jana, aby go spytali: Ktoś ty jest? I wyznał, a nie zaprzął, że ja nie jest Chrystus. I spytali go: Cóż tedy? Jesteś ty Eliasz? I rzekł im: nie jestem. Jesteś ty prorok? I odpowiedział nie. Rzekli mu tedy: Ktoś jest, żebyśmy dali odpowiedź tym, którzy nas posłali? Co powiadasz sam o sobie? Odrzekł: Jam głos wołającego na puszcy. Prostujcie drogę Pańską, jako powiedział Izajasz prorok. A którzy byli posłani, byli z Faryzeuszów, i pytali go, a mówili mu: Czemuż tedy chrzczysz, jeżeli żeś ty nie jest Chrystus, ani Eliasz, ani prorok? Odpowiedział im Jan, mówiąc: Jać chrzczę wodą, ale wespółdrogi was stanął, którego wy nie znacie. Ten jest, który za mną przyjdzie, który przede mną stał się: którego ja nie godzien, żebym rozwiązał rzemk u trzewika jego. To się działo w Betanii za Jordanem, kedy Jan chrzczył.

NUUKA

Czemu żydzi pytali Jana, czy jest Eliaszem lub prorokiem?

Malachjusz prorok (4, 5, 6) zapowiedział był, że przed przybyciem Pana przyjdzie Eliasz, a Mojżesz (V. Mojż. 18, 15) obiecał był ludowi Izraelskiemu innego podobnego proroka. Skoro Jan oświadczył, że nie jest Mesjaszem, wysłani chcieli się dowiedzieć, czy jest owym obiecany Eliaszem lub prorokiem.

Czemu Jan sobie nadaje nazwę wołającego na puszcy?

Z pokory bowiem pragnie w sobie tylko widzieć narzęzie. Zbawiciela i pragnie opuszczonemu i pozbawionemu nadziei narodowi żydowskiemu zwiastować pociechę, która na niego przyjdzie w osobie Zbawiciela, przyczem napomina ich, aby wydali owoce godne pokuty.

Czemu żydzi posłali do Jana z zapytaniem, kim jest?

Zdawał im się bowiem z powodu surowego życia i ognitych kazań tak nadzwyczajnym człowiekiem, iż uważali w nim powszechnie wówczas oczekiwanego Mesjasza.

Dobroczynność cnotą dawnych Polaków

Przed świętami złożmy ofiarę na „pomoc zimową” dla biednych.

Dobroczynność była dawniej jedną z największych cnot narod polskiego. W tej zbożnej akcji przodowała zwłaszcza szlachta polska, która nigdy nie pominęła okazji by biednym i nieszczęśliwym z jak najwydatniejszą przyjść pomocą.

Wspaniałe gmachy i instytucje dobroczynne, szpitale i przytulki, pochodzące z dawnych czasów, a budowane przez róż-

Ratujmy bezrobotnych od zimy i głodu. Ofiary pieniężne składać należy na Konto PKO Nr. 70.200 Pomoc Zimowa. Ofiary w naturze w miejscowym Komitecie

nych arystokratów polskich — świadczą do dziś dnia chwalebnie o tej dawnej cnotie narodu polskiego, gorliwie pielęgnowanej.

Dzisiaj ta dobrodusza ofiarnością na cele dobroczynne jest nam specjalnie potrzebna. Nie mamy już dzisiaj wielu tych magnatów, którzyby majątki swoje biednym poświęcili, ale mimo kryzysu jest jeszcze w Polsce dużo zamożnych obywateli, będących w stanie więcej niż „wdowi grosze” poświęcić na rzecz biednych i bezrobotnych. A jednak dziwnie mało widziemy dzisiaj tych wielkodusznych gestów ofiarności.

W dzisiejszym okresie mało załagodzono kryzysu, który setki tysięcy ludzi pozbawił pracy i skazał ich na straszliwy głód i nędzę — potrzeba szczególnie zwiększonej ofiarności całego społeczeństwa. Mieć należy ciągle w pamięci te straszne warunki bytu licznej gromady nędzarzy i wyżyć wszystkie siły aby hojniej niż dotąd popłynęły składki i ofiary pieniężne na chwilowe choćby otarcie łez u tych nieszczęśliwych.

Niech zbliżające się radosne święta Bożego Narodzenia staną się okazją do poratowania biednych i nieszczęśliwych, niech staną się pobudką do zwiększenia tej ofiarności, niech przypomni się w obecnej chwili wszystkim obywatelom, od których daleki jest głód i nędza, że miłosierdzie względem biednych i opuszczonych jest najpiękniejszym wyrazem wzniosłej nauki Chrystusa i najszlachetniejszą cechą każdego narodu.

A kiedy kwestarze zapukają w tych dniach do domów naszych, otwórzmy im serca i kieszenie w imię miłości bliźniego.

Gwiazdka Polska

Rok rocznie tydzień lub dwa przed świętami place i rynki naszych miast polskich, jak gdyby za dotknięciem różdżki czarodziejskiej zamieniają się w cudny, zielony żywý las. Zapach jedliny w okół się unosi, a w okół na prędcy wyrosłych drzew, uwijają się gromadki dzieci z rodzicami, wybierających drzewka na Boże Narodzenie.

Ogień rozpalono ongiś w dzień wigilijny po całej Słowiańszczyźnie. U Serbów do dziś dnia jeszcze na wilię płonie bałwan drewniany. Ten słowiański kult ognia w dzień wigilijny, przechował się u nas a jak twierdzą niektórzy, w oświetleniu świeczkami choinki, symbolizującej życie wieczne, gdyż świerki i jodły nie tracą w zimie zieleni.

Są jednak inne twierdzenia, że choinka jest zabytkiem czasów starszych, aniżeli słowiańskie. Istnieją bowiem ślady, że choinka była obrzędem wszystkich ludów aryjskich, lecz u Germanów najdłużej się przechowała i kolebką zaś jej jest Szwecja, Norwegia i Dania. Starzy Germanie przyjmując chrześcijaństwo, wiele zwyczajów pogańskich przeszczepili na grunt chrześcijański, a między innymi choinkę, nazwawszy ją „Christbaum”, po naszymu „Boże drzewko”.

Aczkolwiek więc jak z powyższych słów wynika — choinka nie jest naszym starodawnym zwyczajem jednak tak się w domu polskim przyjęła i tak się stała nie-

zbędną polskiemu dziecku, że już świat bez niej wyobrazić by sobie nie mogło. Weszła ona już w nasz swojski zwyczaj, który jest piękny i napewno nieprędko zaginie a wiecznie zielone drzewka z gorącymi świeczkami żywo przypominają nam Tego, który przez swe narodzenie przyniósł

nam światło i życie wieczne.

Tkwi w tym wszystkim owa siła tajemnicza, która wywierając wpływ od kolebki na dziecko, która ubili w polu, pozostawiając wnętrze na miejscu. Pozostałe do wszystkiego co polskie i to uczucie pozostaje już na całe życie.

Zabobon wieśniaków

sojusznikiem złodziei

U gospodarza Babińskiego w Rokocinie, pow. starogardzkim odbywała się tak zwana „pusta noc”. Zeszli się okoliczni gospodarze sąsiedzi, by zmówić pacierze za zmarłą żonę Babińskiego. Wieczór był długi, wobec czego jeden z synów gospodarza miał wyjść do zabudowań gospodarczych, by stwierdzić czy przypadkiem nie powołane osoby nie obracają się w obrębie gospody. Wyszedł on jednak tylko na próg domostwa i dlatego nie zauważył złodziei, którzy zakradali się do chlewa. Nie długo po tem udało się kilka kobiet do drwalni po opał. Złodzieje, którzy zdążyli tymczasem wypędzić z chlewa 4 świnię, zaczęli dać wać czekającym towarzyszom przytłumione znaki ostrzegawcze. Skoro niewiasty usłyszały podejrzaną głośnie ogarnął je niewypowiedziany lęk. Sądząc że to niezawodnie sprawka nieboszeczki, uciekli do mieszkanka, nikomu nie mówiąc o swej przygodzie. Tymczasem złodzieje, którzy rów-

niez niemało przerazili się, pozostawili 3 świnię w obrębie gospodarstwa i uciekli tylko z jedną, którą ubili w polu, pozostawiając wnętrze na miejscu. Pozostałe trzy świnię znalezione następnego dnia rano, walęsające się koło zabudowań. Przesąd wieśniaków stał się zatem sojusznikiem włamywaczy.

ZAKAZ PROCESYJ I PIELGRZYMEK

ST. WENDEL. Landrat okręgu St. Wendel w Zagłębiu Sary wydał rozporządzenie, zakazujące wszelkich procesyj oraz pielgrzymek ze względu na panującą zarazę racic i pyska, do miejscowości St. Wendel i Marpingen. Niepodporządkujący się temu zarządzeniu ulegają karze 100 RM., względnie 2 tygodnie aresztu.

DOBRA LECTURE
w dużym wyborze
znajdziesz tylko w **TCL**

Każdy Kapitalik Odplywający z powiatu wąbrzeskiego

osłabia naszą siłę gospodarczą i wzmaga
trudności społeczne w powiecie

Czas to pieniądz, który ZAOSZCZĘDZA kłopotów.
(Przystawie amerykańskie)

Komunalna Kasa Oszczędności
powiatu wąbrzeskiego
WĄBRZEŻNO — RYNEK

Numer akt: Km. 241/37

WEZWANIE

Komornik Sądu Grodzkiego w Kowalewie Franciszek Litwin mający kancelarię w Kowalewie ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego nr 23 podaje do publicznej wiadomości, że dnia 13 stycznia 1938 roku o godzinie 10-tej przystąpi do opisu nieruchomości Kowalewo karta 60, do której skierowana została egzekucja w poszukiwaniu wierzytelności w kwocie 4.111,69 zł z procentami i kosztami przypadającymi wierzycielowi Komunalnej Kasie Oszczędności powiatu wąbrzeskiego w Wąbrzeźnie, od dłużników Leona i Wandy małżonków Nowińskich w Kowalewie i wzywa wszystkie osoby, nie uczestniczące w postępowaniu, aby przed ukończeniem opisu zgłosiły swoje prawa do wymienionej nieruchomości lub jej przynależności, jeżeli prawa tych osób stanowią przeszkodę do egzekucji.

Dnia 13 grudnia 1937 roku,
KOMORNIK: (—) Litwin.

Słynny Jasnowidz
Władysław Lewando —

psycholog, sugestjoner i telepata, gości krótki czas w Wąbrzeźnie, przy ul. Pierackiego 6 u p. Perlińskiego

PRZEPOWIADA
zdumiewająco przeszłość, teraźniejszość i przyszłość, wyszczególnia najważniejsze fakty życia. — Podaje szczęśliwe Nr Nr do loterii na bieżący rok.

Ceny niskie.
Przyjmuje cały dzień.

ZUPEŁNIE BEZPŁATNIE — powiem, czym wzmocnisz swoje siły i osiągniesz zdrowie, jak odmłodzisz stary wygląd twarzy oraz udoskonalisz swą figurę —

Zamówienia na **KARPIE**

na Gwiazdkę i Sylwestra
przyjmuje już

Wiktor Napierała

Skład towarów w kolonialnych i delikatesów
Wąbrzeźno, ul. Pierackiego 1

Kto szuka podarku
gwiazdkowego
— niech spieszy do

BARYLSKIEGO

skład artykułów męskich i towarów krótkich

BILANSE

sporządza — sprawy
podatkowe opracowuje —
stałe do Wąbrzeźna przyjeżdżający

Zaprzyśięziony rewizor ksiąg handlowych

Zgł. pod:

Hieronim Merdas — Toruń,
Most Pauliński 4 — Telefon 13-07

Każdemu sprawi radość —

**PODAREK
GWIAZDKOWY**

zakupiony
w firmie

EDMUND WENDA

skład bławatów i towarów krótkich

WĄBRZEŻNO,
RYNEK 7

W okresie przedgwiazdkowym

winien każdy kupiec specjalnie zwrócić uwagę na wartość ogłoszenia.

Ogłoszenia umieszczone w tym okresie przynoszą bezwzględnie najwięcej korzyści,

przez ogłoszenie do klienta
w dniach 15, 17, 22 —
i 24 grudnia

wydajemy specjalne
wydania przedświąteczne
„Głosu” w powiększonym
nakładzie i objętości.

Kupiec szukający rynku zbytu winien dać ogłoszenia w tych dniach. —

Jeżeli strój choinkowy

to zakupisz go najkorzystniej

W DROGERII CENTRALNEJ „POD CHOINKĄ”

KAZIMIERZ STIENSS

WĄBRZEŻNO — RYNEK

Tam znajdziesz wielki wybór ozdób
i świec choinkowych, lichtarzyki, lameta i t. p.

Przyprawy do pierników i ciast —

Piękne podarki gwiazdkowe —

stosowne dla każdego — — —

Na artykuły gwiazdkowe udziela się wysokiego rabatu.

Wielka sprzedaż gwiazdkowa

Wielki wybór gwiazdkowy

Wielki rabat gwiazdkowy

Firany ręczna praca - Obrusy - Chodniki

P. A. JONAS

Wąbrzeźno

Rynek nr 3

daje każdemu u mnie kupującemu
nadzwyczajne korzyści!!!

Polecam bardzo dobre i bardzo piękne artykuły
na stół gwiazdkowy.

Dla Pań:

Najnowsze materiały
nasukienki i kostiumy
Eleganckie sweiry —
pulowery i komplety
Piękna bielizna —
pończoszki i rękawiczki — Torebki —
Parasole - Apaszki -
Biżuteria

Dla Panów:

Najlepsze materiały
Kamgarny bielskie
Bielizna - krawaty -
skarpetki - kołnierzyki
Sweiry - szelki - getry
- szale
Ubrania treningowe -
Chusteczki

Wielki wybór gwiazdkowy

3 Co 168/37

WYWOŁANIE

Wawrzyniec Chorzempa, rolnik w Wąbrzeźnie wybudowanie, zastąpiony przez adwokata Albina Chwiećkę w Wąbrzeźnie postawił wniosek o wywołanie listów hipotecznych odnośnie hipotek, zapisanych w dziale III księgi gruntowej Wąbrzeźno karta 221 pod nr 14 w kwocie 10.000 mk. dla Jakuba Zwicka i w kwocie 8.000 mk. dla małżonków Jakuba i Liny Weberów.

Posiadaczy tych dokumentów wzywa się, by najpóźniej w terminie wywołania, dnia 8 czerwca 1938 roku godzina 12 przed południem w podpisanym Sądzie, pokój nr 20 odbyć się mającym, swoje prawa zgłosili i wyżej wymienione listy hipoteczne przedłożyli, w przeciwnym bowiem razie nastąpi unieważnienie tych listów.

Wąbrzeźno, dnia 25 listopada 1937 roku
Sąd Grodzki

Wyprzedają

wszelki martwy inwentarz, oraz słomę i paszę po cenach przystępnych
Murawski Chelmoniec p-ta Kowalewo Pom.

Zamówienia

na karpie
wigilijne (lustrzane) przyjmuje
G. Sass,
Wolność 5

Gospodyni

samodz. może się zgłosić od 1 I 1938 r.
Wrocławska Rynek 3

STRÓJ CHOINKOWY

w wielkim wyborze —

Wody kolońskie — perfumy —
pudry — kasetki —
wszelkie przyprawy do pierników

NAJTANIEJ POLECA:

Łucjan Leśniewicz
Drogeria pod Koroną
Wąbrzeźno — Rynek nr 7

Czy się podobam?..

—Oto pełne troski pytanie Pani...
—Niezawodnie! O ile pomoże Pani naturze i usierki cery pokryje delikatnym, jak pył kwiatów, przylegającym, nieszkodliwym, nadającym świeżość i ma!

ludrem
ABARID

Stosowne podarki na gwiazdkę

we wszystkich oddziałach po najniższych cenach poleca

„BAZAR” Stanisław Chwiałkowski

HOFFMANN firma bardzo znana
ZAKUP GWIAZDKI U HOFFMANN'A

Na podarki:

Bomboniere: Plutos, Goplany i Piaseckiego, w różnych wielkościach.

Czekolady gwiazdkowe z gwiazdorem:
mleczne ca 100 gr „ 0,55 mleczne ca 200 gr 1,00

Pozatym czekolady: Goplany, Baranki Hazeta, Piaseckiego, Lindy, Lukullusa Schramka, 100 gr. tabl. już od 0,50 Keksy, wafle, kostki, batoniki w staniolu szt. 0,05 zł

Strój choinkowy z najlepszego konfektu

FIGURKI CHOINKOWE, orzechy lukrowane, całuski lukrowane, kostki czekoladowe, kanciki i różne wyroby piernikowe.

Cukierki z konfektom 1/4 ft. 0,25, cukierki zawijane bez konf. 1/4 ft. 0,20 Konfekt w dobrym gatunku 1/4 ft. 0,45, konfekt choinkowy w staniolu 1/4 ft. 0,75.

Konserwy jarzynowe, kompoty, bardzo wielki wybór. Wina krajowe w wielkim wyborze już od 1,80, i 2,20 butelka 1/4 litrowa.

Oraz towary kolonialne po najniższych cenach

Przyprawy do pieczenia:

Backin Oetkera p. 0,18 Cukier wanilowy p. 0,12 Korzenie piernik. 0,25 Margaryna, syrop, marmelada, miód sztuczny i pszczylny. Olejki cytr., migdał., rumowe pomarańczowe, wanilowe CYNAMON, KORDEMON, ANYŻ

— — Cytryny - pomarańcze — —

Wielki wybór konserw rybnych jak: skumbrie, szproty w oliwie, sardynki, byczki, korki, sałatka śledziowa i t. p.

Konserwy mięsne: Noga wieprzowa, gulasz, boczek, paprykacz ciel. paszтет, bigos myśliwski, biała kiełbasa, szynka gotowana, salceson, kotlet wieprzowy, Corned Boef, koperkowa.

Ogórki, ogórki sterylizowane
KAWA ŚWIEŻO PALONA 1/4 ft. 0,75

Pozatym wielki konkurs z nagrodami
Warunki w oknie wystawowym

JAN HOFFMANN WĄBRZEŹNO RYNEK 13

Skład towarów kolonialnych i delikatesowych

Telefon 11

Specjalność cukry czekolady-wina krajowe

ZAJAZD Kopernika 13

ZAKUPY GWIAZDKOWE

czyńcie w firmach ogłaszających się
w „Głosie Pomorza”

Książnica Kopernikańska
w Torunlu